

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	15. mars 2012

SAK NR 012-2012

ÅRLIG MELDING 2011 FRA HELSE SØR-ØST RHF

Forslag til vedtak:

1. Årlig melding 2011 for Helse Sør-Øst oversendes Helse- og omsorgsdepartementet.
2. På grunnlag av den samlede rapportering for 2011, herunder også beslutninger som er fattet av styret og den samlede planlegging og styring av virksomheten, anser styret for Helse Sør-Øst RHF at
 - Hovedoppgavene pasientbehandling, utdanning av helsepersonell, forskning og opplæring av pasienter og pårørende har vært ivaretatt i tråd med de føringer eier har gitt i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoll for 2011 og at "sørge for"-ansvaret som Helse Sør-Øst RHF er pålagt gjennom lovverket samlet sett er oppfylt for 2011.
 - Styret er tilfreds med at Helse- og omsorgsdepartementets styringskrav for 2011, formidlet i oppdragsdokumenter og foretaksmøter, er fulgt opp. Styret peker samtidig på at en fortsatt står overfor uløste oppgaver og at det må arbeides aktivt for å løse disse og sikre full måloppnåelse i forhold til eiers oppdrag. Det vises også til styrets innspill til statsbudsjettet for 2013, jf. styresak 089-2011 og brev av 20.12.2011 til Helse- og omsorgsdepartementet.
 - Store deler av det norske samfunnet ble utfordret av hendelsene den 22. juli 2011. Styret ønsker å gi ros til alle som deltok i utrykninger og i sykehusene. Selv om de pågående evalueringer vil kunne vise at flere ting kunne vært gjort annerledes fremsto helsetjenesten med stor handlekraft, effektivitet og robusthet.
 - Det er grunn til å berømme de helseforetakene som fremviser positive resultater. Dette viser at det er arbeidet godt med økonomistyring og resultatoppfølging i 2011. Selv om Oslo universitetssykehus HF, Akershus universitetssykehus HF og Vestre Viken HF alle har et negativt økonomisk resultat i 2011 vil styret henvise til den positive utviklingen som er vist i annet halvår 2011 og at dette gir grunnlag for en viss optimisme for 2012.

- Gjennomføringen av omstillingsprosessen i hovedstadsområdet har møtt store utfordringer i 2011. Det vil være avgjørende, både for kvaliteten i pasientbehandlingen, for personalmessige forhold og omdømmemessig at de berørte foretakene gjennomfører de fastsatte planer for tilpasning til gjeldende økonomiske rammer, og at dette skjer i god dialog med de ansatte og brukerne. Helse Sør-Øst RHF vil ha stor oppmerksomhet på å få til dette i 2012.
- Fremtidig utvikling av tjenestetilbudet vil baseres på begrunnede langsiktige beslutninger, forutsigbarhet og økonomisk bærekraft. Virksomheten vil baseres på nasjonal helse- og omsorgsplan, plan for strategisk utvikling og mål 2012 for Helse Sør-Øst og de økonomiske rammer som stilles til disposisjon. Nasjonale verdier – kvalitet, trygghet og respekt legges til grunn.
- Hendelser i 2011 understreker behovet for ar arbeidet med kvalitetsforbedring, pasientsikkerhet og avvikshåndtering videreføres og styrkes i 2012. Prinsippene for god virksomhetsstyring må følges opp på alle nivåer.
- Styret vil fortsatt legge vekt på at en helhetlig helsetjeneste til beste for befolkningen i regionen forutsetter tett samarbeid på tvers av sektorer og i god dialog med andre regionale aktører.

Hamar, 7. mars 2012

Bente Mikkelsen
administrerende direktør

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjon

Med henvisning til fremlagt forslag til årlig melding for 2011 anbefaler administrerende direktør at styret konkluderer som følger når det gjelder virksomheten i 2011:

- Hovedoppgavene pasientbehandling, utdanning av helsepersonell, forskning og opplæring av pasienter og pårørende har vært ivaretatt i tråd med de føringer eier har gitt i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoll for 2011 og at ”sørge for”-ansvaret som Helse Sør-Øst RHF er pålagt gjennom lovverket samlet sett er oppfylt for 2011.
- Styret er tilfreds med at Helse- og omsorgsdepartementets styringskrav for 2011, formidlet i oppdragsdokumenter og foretaksmøter, er fulgt opp. Styret peker samtidig på at en fortsatt står overfor uløste oppgaver og at det må arbeides aktivt for å løse disse og sikre full måloppnåelse i forhold til eiers oppdrag. Det vises også til styrets innspill til statsbudsjettet for 2013, jf. styresak 089-2011 og brev av 20.12.2011 til Helse- og omsorgsdepartementet.
- Store deler av det norske samfunnet ble utfordret av hendelsene den 22. juli 2011. Styret ønsker å gi ros til alle som deltok i utrykninger og i sykehusene. Selv om de pågående evalueringer vil kunne vise at flere ting kunne vært gjort annerledes fremsto helsetjenesten med stor handlekraft, effektivitet og robusthet.
- Det er grunn til å berømme de helseforetakene som fremviser positive resultater. Dette viser at det er arbeidet godt med økonomistyring og resultatoppfølging i 2011. Selv om Oslo universitetssykehus HF, Akershus universitetssykehus HF og Vestre Viken HF alle har et negativt økonomisk resultat i 2011 vil styret henvide til den positive utviklingen som er vist i annet halvår 2011 og at dette gir grunnlag for en viss optimisme for 2012.
- Gjennomføringen av omstillingsprosessen i hovedstadsområdet har møtt store utfordringer i 2011. Det vil være avgjørende, både for kvaliteten i pasientbehandlingen, for personalmessige forhold og omdømmemessig at de berørte foretakene gjennomfører de fastsatte planer for tilpasning til gjeldende økonomiske rammer, og at dette skjer i god dialog med de ansatte og brukerne. Helse Sør-Øst RHF vil ha stor oppmerksomhet på å få til dette i 2012.
- Fremtidig utvikling av tjenestetilbudet vil baseres på begrunnede langsiktige beslutninger, forutsigbarhet og økonomisk bærekraft. Virksomheten vil baseres på nasjonal helse- og omsorgsplan, plan for strategisk utvikling og mål 2012 for Helse Sør-Øst og de økonomiske rammer som stilles til disposisjon. Nasjonale verdier – kvalitet, trygghet og respekt legges til grunn.
- Hendelser i 2011 understreker behovet for ar arbeidet med kvalitetsforbedring, pasientsikkerhet og avvikshåndtering videreføres og styrkes i 2012. Prinsippene for god virksomhetsstyring må følges opp på alle nivåer.
- Styret vil fortsatt legge vekt på at en helhetlig helsetjeneste til beste for befolkningen i regionen forutsetter tett samarbeid på tvers av sektorer og i god dialog med andre regionale aktører.

Det anbefales at styret sier seg tilfreds med de samlede resultater som er presentert i årlig melding for 2011. Det er grunn til å berømme medarbeiderne for stor innsats og engasjement i en periode med store krav til effektivisering og krevende omstillinger. Det er også grunn til å gi honnør til brukernes representanter for positivt og konstruktivt samarbeid i 2011.

Det anbefales at styreleder og administrerende direktør gis fullmakt til å utforme endelig dokument basert på styrets kommentarer i møtet og at årlig melding for Helse Sør-Øst med styrets plandokument oversendes Helse- og omsorgsdepartementet.

2. Faktabeskrivelse

2.1. Hva saken gjelder

Det vises til vedlagte dokument: Årlig melding for 2011 til Helse- og omsorgsdepartementet.

I h.t. Lov om helseforetak (§ 34) skal styret for det regionale helseforetaket hvert år sende melding til helsedepartementet om foretaket og foretakets virksomhet. Meldingen skal inneholde rapport for foregående år og styrets plandokument for de nærmeste 2-3 år. Meldingen skal også omfatte de helseforetak som det regionale helseforetaket eier.

Årlig melding skal oversendes Helse- og omsorgsdepartementet innen 15. mars 2012 og behandles i foretaksmøte innen utgangen av juni 2012. I dette foretaksmøtet skal også det regionale helseforetakets årsregnskap behandles.

2.2. Hovedpunkter

Rapportering gjennom plan- og meldingssystemet skal gi Helse- og omsorgsdepartementet informasjon om måloppnåelse i forhold til helsepolitiske mål og grunnlag for arbeid med statsbudsjettet. Foreliggende årlig melding er utarbeidet iht. mal fra Helse- og omsorgsdepartementet og er inndelt i fem hovedkapitler samt vedlegg:

1. Innledning
Visjon og verdigrunnlag og sammenstilling av positive resultater og uløste utfordringer i 2011.
2. Rapportering på krav i oppdragsdokument 2011
Særskilte satsingsområder, andre områder, utdanning av helsepersonell, forskning og rapportering på krav i tilleggsdokument.
3. Rapportering på krav og rammer i foretaksprotokoll i Helse Sør-Øst
Økonomiske krav og rammebetingelser, organisatoriske krav og rammebetingelser, øvrige styringskrav, øvrige aktuelle saker og medvirkning, dialog og forankring.
4. Styrets plandokument
Utviklingstrender og rammebetingelser og det regionale helseforetakets strategier og planer.
5. Tabellrapportering
Rapportering på styringsparametre og rapportering på særskilte områder.
6. Vedlegg

Mal for årlig melding fra Helse- og omsorgsdepartementet er fulgt. Styringsbudskapene det ønskes tilbakerapportering på er fra Helse- og omsorgsdepartementet tydeliggjort og forenklet i forhold til tidligere år.

Det er lagt stor vekt på å rapportere i henhold til malen, blant annet med bakgrunn i merknader fra Riksrevisjonen om manglende kvalitet på form og innhold i de regionale helseforetakenes rapportering i årlig melding. I tillegg til dette er det foretatt andre redaksjonelle endringer og nedkortinger, og det er i større grad enn tidligere kun henvist til relevante og tilgjengelige dokumenter.

Rapporteringen er basert på den løpende rapportering og oppfølging i foretaksgruppen og på årlig melding fra helseforetakene. Kravene i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoller har vært gjennomgått halvårlig og har vært grunnlag for en gjennomgående risikovurdering i forbindelse med rapportering for andre tertial 2011.

Det bemerkes at på grunn av tidsrammene utarbeides årlig melding før alle data er endelig gjennomgått og kvalitetssikret. Det tas derfor forbehold om enkelte justeringer.

2.3. Rapportering om virksomheten i 2011 og overordnet vurdering av måloppnåelse og oppfyllelse av "sørge for"-ansvaret

I henhold til spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a har de regionale helseforetakene ansvar for å sørge for at befolkningen i helseregionen blir tilbudt spesialisthelsetjeneste. Helsetjenester som tilbys eller ytes skal være forsvarlige, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-2.

"Sørge for"-ansvaret stiller krav om at Helse Sør-Øst RHF skal utøve en overordnet organisering og styring slik at helsetjenesten som tilbys og ytes er forsvarlig. Dette innebærer bl.a. at følgende styringsfunksjoner/-elementer skal ivaretas:

Planlegge, herunder vurdere og analysere, hvordan befolkningen i helseregionen skal få tilstrekkelig og forsvarlig helsetjeneste. Dette forutsetter bl.a. at Helse Sør-Øst RHF kjenner reglene som gjelder for helsetjenesten, har oversikt over behov og tilbud for helsetjenester, samt har oversikt over områder med svikt eller fare for svikt. Ved utarbeidelse av planer/tiltak må det foretas risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til iverksettelse av tiltakene og det må planlegges hvordan eventuell fare for svikt og svikt ved gjennomføring av planer/tiltak skal håndteres.

"Sørge for"-ansvaret innebærer også ansvar for å gjennomføre egne planer og tiltak som forutsatt og til fastsatt tid, slik at helsetjenesten som tilbys og ytes er forsvarlig.

Videre skal gjennomføringen av planene og tiltakene evalueres; om planene/tiltakene følges, effekten av planene/tiltakene og om gjennomføringen av planene/tiltakene har medført at det har oppstått områder med fare for svikt eller svikt som må håndteres for at det skal kunne gis et forsvarlig tjenestetilbud. Dette innebærer også innhenting av styringsinformasjon.

Helse Sør-Øst RHF har også ansvar for å korrigere uforsvarlige forhold. Dette innebærer å iverksette korrigerende tiltak på eget initiativ dersom det i helseregionen ikke tilbys eller ytes tilstrekkelige og forsvarlige helsetjenester.

I den foreliggende årlige melding for 2011 er det redegjort for hvordan Helse Sør-Øst RHF har løst den samlede oppgaven og hvordan de forskjellige styringsfunksjoner/-elementer innenfor "sørge for"-ansvaret er ivaretatt. Kapittel 1.2 *Sammendrag av positive resultater og uløste utfordringer i 2011* gir styrets konklusjon på oppgaveløsningen i forhold til styringsbudskapene, slik den også fremgår av vedtaket i denne styresaken. Konklusjonen trekkes etter en gjennomgang av forhold med særlig betydning under overskriftene:

- Gjennomføring av omstillingsprogrammet
- Pasientbehandling
- Forskning og innovasjon
- Kunnskapsutvikling og god praksis
- Organisering og utvikling av fellestjenester
- Mobilisering av medarbeidere og ledere
- Bærekraftig utvikling gjennom god økonomistyring
- Ti år siden helsereformen

2.4. Styrets plandokument

I kapittel 4.1 redegjøres det for utviklingstrekk og forventede ressursmessige konsekvenser av dette. Tidshorizont er 3-4 år. Det gis en nærmere omtale av utvikling og utfordringer innenfor Helse Sør-Øst. De tema som belyses særskilt er utviklingen innen opptaksområdet, det generelle utfordringsbildet, gjennomføring av samhandlingsreformen, økonomiske rammebetingelser, personell og kompetanse samt bygningskapital.

I kapittel 4.2 henvises det til plan for strategisk utvikling 2009-2020. Det gis en oversikt over omstillingsprogrammet, mål for 2012-2014 og strategirulleringen med utforming av spesialisthelsetjenesten i Helse Sør-Øst frem mot 2020.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Administrerende direktør mener årlig melding 2011 til Helse- og omsorgsdepartementet gir et dekkende bilde av virksomheten i Helse Sør-Øst i 2011. På enkelte områder er måloppnåelsen fortsatt noe svakere enn ønsket. Det legges til grunn at disse områdene følges opp gjennom den videre rapportering, i oppfølgingsmøter og risikovurderinger.

Meldingen viser videre en samlet oversikt over de planer, prioriteringer og beslutninger som ligger til grunn for den videre utvikling i foretaksgruppen på kort og lang sikt. Sett i sammenheng med oppdragene fra eier for 2012, slik de fremkommer i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoll, står Helse Sør-Øst overfor store utfordringer også i 2012 og årene som kommer.

God og helhetlig virksomhetsstyring kreves for å oppfylle krav i lov og regelverk og for å oppnå god økonomistyring, samtidig som overordnede styringskrav og egne mål og krav for Helse Sør-Øst skal oppfylles. Årlig melding for 2011 er et viktig dokument i denne sammenheng.

Trykte vedlegg:

- Årlig melding for Helse Sør-Øst RHF 2011

Utrykte vedlegg:

- Ingen